

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 64 0 P 053406 23 Rev
Sarajevo, 30.11.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Amire Sadović, kao predsjednice vijeća, Jasminke Kubat i Mirsade Čaušević-Dučić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Jerke Čilić, advokata iz Ljubuškog, Ulica Hrvatskih branitelja broj 33., koga zastupa punomoćnik Alen Nakić, advokat iz Sarajeva, protiv tuženog Zapadnohercegovački kanton, sa sjedištem u Širokom Brijegu, Ulica Stjepana Radića broj 37b, koga zastupa Kantonalno pravobranilaštvo Široki Brijeg, radi utvrđenja diskriminacije i naknade štete, vrijednost spora 10.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Zenici, broj: 04 0 P 014509 23 Gž od 04.05.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 30.11.2023. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka nastalim u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Širokom Brijegu broj: 64 0 P 053406 19 P od 03.11.2022. godine, odlučeno je:

„I Odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:

„Utvrđuje se da je tužitelj diskriminiran u odnosu na ostale odvjetnike, punomoćnike stranaka pred Županijskim sudom u Širokom Brijegu različitim postupanjem prema tužitelju u odnosu na sve druge odvjetnike koji zastupaju pred ovim sudom uključuje isključivanje, ograničavanje Jerke Čilića, odvjetnika i fizičkih osoba koje isti zastupa, te na taj način onemogućava ili ugrožava priznavanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava i slobode, te dovodi tužitelja i fizičke osobe koje zastupa u nepovoljniji položaj od svih drugih odvjetnika i stranaka čiji se predmeti vode pred ovim sudom u istim ili sličnim situacijama, te prednje postupanje predstavlja situaciju u kojoj, naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa ima ili bi imala učinak dovođenja nekog lica ili grupe lica u odnosu na osnove definirane u čl. 2. stavu 1 ovog Zakona o diskriminaciji u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druge odvjetnike odnosno stranke pred ovim sudom.

Nalaže se tuženiku da tužitelju isplati iznos od 5.000,00 KM na ime naknade nematerijalne štete na im povrede ugleda i časti i prava ličnosti, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Nalaže se tuženiku da tužitelju isplati iznos od 5.000,00 KM na ime naknade materijalne štete na ime izmakle koristi, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obavezuje se tuženik da tužitelju u roku od 30 dana, pod prijetnjom prinudnog izvršenja, nadoknadi troškove parničnog postupka sa zakonskom zateznom kamatom prema čl. 1 Zakona o visini stope zatezne kamate, počev od dana donošenja presude pa do končane isplate.

II Dužan je tužitelj nadoknaditi tuženiku troškove postupka u iznosu od 1.800,00 KM, u roku od 30 dana.“

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Zenici, broj: 04 0 P 014509 23 Gž od 04.05.2023. godine žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremeno podnesenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovni postupka, uz obavezivanje tuženog na naknadu troškova sastava revizije u iznosu od 631,80 KM.

Tuženi je podnio odgovor na reviziju u kojem je osporio navode revizije i predložio da se revizija odbaci kao nedozvoljena, odnosno odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama razloga iz revizije i po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 241. stav 1. Zakon o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga.

Revizija nije osnovana.

Neprihvatljiv je revizijski prigovor da drugostepeni sud u pobijanoj odluci nije dao zadovoljavajuće jasne i potpune razloge, te da su navodi suda proizvoljni u korist tuženog, na koji način je povrijedio pravo tužitelja na obrazloženu odluku.

Pravo na obrazloženu sudsku odluku predstavlja jedan od segmenata prava na pravično suđenje iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda². U konkretnom slučaju odluka drugostepenog suda zasnovana je na provedenim dokazima i utvrđenim činjenicama i dati su jasni razlozi tako da je presudu moguće ispitati, pa je neprihvatljiv revizijski prigovor da je obrazloženje drugostepene presude nejasno, proizvoljno i neobrazloženo, tako da pobijana presuda nije zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članom 191. stav 4. ZPP i članom 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

U postupku pred drugostepenim sudom nije učinjena povreda iz člana 209. stav 1. u vezi članom 81. stav 1., i člana 94. stav 1. ZPP, time što je drugostepeni sud ocijenio pravilnim postupak prvostepenog suda, koji je odbio izvesti dokaze saslušanjem svjedoka sudija Katice Artuković, Bosiljke Rudeš, Mile Zeljko, Gordane Pažin i Franje Ravlije, radi utvrđenja da Kantonalni sud u Širokom Brijegu, u preko 100 predmeta nije imao valjano utemeljenje u odredbama člana 308. stav 3. ZPP da traži od tužitelja dostavu ovjerene punomoći za zastupanje. Ove dokaze prvostepeni sud je osnovano odbio izvesti i za to je naveo valjane razloge u obrazloženju svoje presude. Naime, prema navodima prvostepene presude, prvostepeni sud je odbio ove dokazne prijedloge tužitelja, jer među strankama nije sporno da je Kantonalni sud u Širokom Brijegu u preko 100 predmeta donio rješenja kojim poziva tužitelja Jerku Čilić, advokata iz Ljubuškog da u roku od 8 dana od dana prijema rješenja dostavi ovjerenu punomoć za zastupanje tužitelja u smislu člana 308. stav 3. ZPP-a, pa cijeneći da je saslušanje naprijed navedenih svjedoka predloženo na iste okolnosti i činjenice iz predmetnih rješenja (u odnosu na njihovu sadržinu), čije je izvođenje na glavnoj raspravi uvidom i čitanjem određeno, to je prvostepeni sud pravilno postupio kada je ove dokazane prijedloge tužitelja odbio. Pravilno je drugostepeni sud postupio kada je, iz ovih razloga, rješenje prvostepenog suda kojim se odbijaju ti dokazni prijedlozi tužitelja ocijenio pravilnim.

¹ "Službene novine F BiH", broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² „Službeni list BiH“, broj: 6/99

Neprihvatljiv je prigovor revidenta da su nižestepeni sudovi pogrešno obrazložili primjenu pravila o teretu dokazivanja, koje je odredbom člana 15. Zakona o zabrani diskriminacije (lex specialis) drugačije regulisano u odnosu na opšte pravilo iz Zakona o parničnom postupku.

Obaveza tužitelja u sudskom postupku u kojem se zahtijeva zaštita od diskriminacije je da učini sa stepenom pretežne vjerovatnoće da je bio žrtva diskriminacije, dok teret dokazivanja sa stepenom sigurnosti da do diskriminacije nije došlo, kao negativne činjenice, leži na suprotnoj strani, tj. tuženom. U ovom slučaju nižestepeni sudovi su svoju odluku zasnovali na zaključku da tužitelj u ovom postupku nije dokazao da je nad njim izvršena diskriminacija, odnosno da ponašanje tuženog nije imalo za cilj degradaciju tužitelja niti njegovog profesionalnog statusa kao advokata. Budući da je zaključak nižestepenih sudova o neosnovanosti tužbenog zahtjeva donesen na osnovu pravilne primjene člana 15. Zakona o zabrani diskriminacije, to nije ostvaren ni revizijski prigovor povrede pravila o teretu dokazivanja.

Slobodnoj ocjeni dokaza od strane suda revident ne može s uspjehom suprotstaviti svoju ocjenu provedenih dokaza koja u sebi uključuje prigovore činjenične prirode, jer se revizija ne može izjaviti zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja (član 240. stav 2. ZPP).

Drugostepeni sud je u obrazloženju pobijane presude ocijenio sve žalbene navode koji su od odlučnog značenja sa aspekta predmeta spora, pravilno primjenjujući odredbu člana 231. ZPP.

Zbog navedenog nije ostvaren revizijski razlog povrede odredaba parničnog postupka.

Nije osnovan ni prigovor pogrešne primjene materijalnog prava.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za utvrđenje da je diskriminisan u odnosu na ostale advokate, punomoćnike stranka pred Kantonalnim sudom u Širokom Brijegu, različitim postupanjem prema tužitelju u odnosu na druge advokate koji zastupaju pred tim sudom na način bliže naveden u izreci prvostepene presude, te zahtjev za naknadu nematerijalne štete zbog povrede ugleda, časti i prava ličnosti u iznosu od 5.000,00 KM i materijalne štete na ime izmakle koristi u iznosu od 5.000,00 KM.

Tužitelj svoj zahtjev za utvrđenje diskriminacije temelji na tvrdnjama da je Kantonalni sud u Širokom Brijegu u kratkom vremenskom periodu, u više stotina upravnih predmeta, zatražio od tužitelja, kao punomoćnika stranka u tim predmetima, da u roku od 8 dana dostavi u svakom tom predmetu ovjerenu punomoć za zastupanje stranke, a da dostavu takve punomoći nije tražio od drugih advokata, niti je ijedan drugi sud tražio od tužitelja (ili nekog drugog) dostavu takve punomoći, te da sud nije imao osnova za takvo traženje, odnosno da nije imao osnova da posumnja u vjerodostojnost punomoći, na koji način je tužitelj diskriminiran u odnosu na ostale advokate.

U postupku pred nižestepenim sudovima je utvrđeno da je tužitelj Jerko Čilić, na temelju rješenja Advokatske komore Federacije BiH od 04.02.2009. godine upisan u Imenik advokata Advokatske komore Federacije BiH; da je kao advokat registriran u Poreznoj upravi Federacije BiH i kao porezni obveznik, a i kao obveznik neizravnih poreza u Jedinstvenom registru obveznika neizravnih poreza, te da tu djelatnost obavlja na adresi Ulica Hrvatskih branitelja broj 33., Ljubuški; da je Kantonalni sud u Širokom Brijegu tokom 10-og, 11-og, 12-og mjeseca 2019. godine i 1-og mjeseca 2020. godine u više stotina predmeta - upravnih sporova u kojima

je punomoćnik tužitelj (tzv. braniteljski predmeti za ostvarivanje prava branitelja/invalida domovinskog rata, u kojim predmetima je tuženi Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, a svi i predmeti su iz 2019. godine, kako je vidljivo iz broja predmeta), donio rješenja kojim poziva punomoćnika Jerku Čilić, advokata iz Ljubuškog, da u roku od 8 dana od dana prijema rješenja dostavi ovjerenu punomoć za zastupanje uz naznaku na koji predmet se punomoć odnosi, uz upozorenje da će u protivnom sud tužbu odbaciti; da se tužitelj obratio svim sudovima u Bosni i Hercegovini sa zahtjevom za dostavu informacije da li je iko od sudija tih sudova tražio od punomoćnika – odvjetnika dostavu ovjerene punomoći u skladu sa članom 308. stav 3. ZPP-a i dostavu takvog rješenja ukoliko je doneseno; da je velika većina sudova koji su odgovorili na upit (neki nisu dali odgovor) odgovorilo ili da nisu u mogućnosti dati takvu informaciju ili da ti sudovi nisu nikada donijeli takva rješenja; da se Kantonalni sud u Širokom Brijegu u svom očitovanju na tužbu u ovom predmetu naslovljenu na Kantonalno pravobranilaštvo Široki Brijeg izjasnilo da su netačni navodi tužitelja glede različitog postupanja suda u odnosu na njega i druge odvjetnike, advokate, navodeći da je isto rješenje doneseno i u predmetu broj: 08 0 U 004614 19 U u odnosu na odvjetnicu/advokata Vikicu Andrić, a da zakonitost navedenih rješenja potvrđuju pojedinačni predmeti kao npr. predmet broj: 08 0 U 004548 19 U gdje je tužba podnesena 2019. godine, a uz istu priložena punomoć iz 2010. godine a tužitelj umro 2016. godine (što potvrđuje i podnesak tužitelja broj: 08 0 U 004684 19 U – predmet Mate Bandur), a isto tako ističu da su punomoći u svim predmetima dostavljene u neovjerenoj fotokopiji i da ni u jednoj nije naveden broj predmeta na koji se odnosi i većina punomoći je iz 2009. i 2010. godine; da iz iskaza tužitelja datog u svojstvu parnične strane, te iskaza svjedoka Slave Ivankovića Lijanovića, Matije Kežić, Luke Šanje, Davora Kovača, Ane Primorac, Zorana Ignjatića, Bože Jurkovića, Natalije Vranješ, Hrvoja Galića, Ruže Bošnjak, Vilke Ereš, Drage Vlašića i Vedrane Naletilić, sud nije mogao izvesti zaključak o nejednakom postupanju Kantonalnog suda u Širokom Brijegu prema tužitelju u odnosu na druge advokate, obzirom na izvedene materijalne dokaze, te dati iskaz svjedoka Vedrane Naletilić, radnika pisarnice Kantonalnog suda u Širokom Brijegu; da iz nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka medicinske struke, neuropsihijatra Salih Terzić iz Bugojna, proizilazi da kod tužitelja nema umanjena životne aktivnosti, niti privremene niti trajne, dok se navedene smetnje na koje se tužitelj poziva svrstavaju u dijagnostički poremećaj označen kao prolongirana reakcija na stres; da iz nalaza i mišljenja vještaka financijske struke proizilazi da bi minimalna izgubljena dobit predstavlja iznos vraćene akontacije od 5.000,00 KM koji iznos bi advokat izvjesno ostvario kao nagradu u izvršenju svoje djelatnosti zastupajući klijente pred Kantonalnim sudom.

Na osnovu ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud nalazi da je tužbeni zahtjev neosnovan, smatrajući da tuženi nije nejednako postupao prema tužitelju u odnosu na druge advokate donošenjem predmetnih rješenja u preko 100 upravnih predmeta, te da se ne vidi, niti može izvesti bilo kakav zaključak na koji način bi odredba člana 308. stav 3. ZPP-a, na koju tužitelj upire, kao neutralna odredba zakona imala efekat i dovođenja neke osobe ili grupe osoba u nepovoljan ili manje povoljan položaj u odnosu na druge osobe – posredna diskriminacija.

Drugostepeni sud, odlučujući po žalbi tužitelja, nalazi da je prvostepeni sud na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo kada je tužbeni zahtjev tužitelja odbio, jer i po stavu tog suda rješenja Kantonalnog suda u Širokom Brijegu kojim se poziva Jerko Čilić, advokat iz Ljubuškog, da u roku od 8 dana od dana prijema rješenja dostavi ovjerenu punomoć za zastupanje tužitelja u tim predmetnim uz naznaku na koji predmet se punomoć odnosi, uz upozorenje da će u protivnom sud tužbu odbaciti; donošenjem istih u sudskom predmetu nisu povrijedili pravo tužitelja na jednako postupanje, pa da bi na taj način tužitelj bio diskriminiran.

Nisu prihvatljivi navodi revidenta da je postupanje drugostepenog suda u ovom postupku bilo nezakonito i da je pobijana odluka protivna Ustavu BiH i Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Po ocjeni ovog suda, drugostepeni sud je odredbe Zakona o zabrani diskriminacije, kojim su uređeni sudska zaštita i pravila postupka u kojem se ostvaruje zaštita od diskriminacije, odbijajući tužbeni zahtjev primijenio na način koji nije suprotan Ustavu BiH i Evropskoj konvenciji.

Pravilan je zaključak nižestepениh sudova da odredbom člana 308. stav 3. ZPP-a je dato ovlaštenje sudu da, ako posumnja u istinitost pismene punomoći, može rješenjem odrediti da se podnese pismena punomoć, što je u konkretnom slučaju Kantonalni sud i učinio. Utvrđivanje, u postupku za zaštitu od diskriminacije, je li neki sud imao, ili nije imao, osnova da donese neko rješenje, odnosno je li takvo rješenje donio (taj sud ili neki drugi) u odnosu na neku drugu stranku i advokata je nedopušteno, jer odluke suda se preispituju u redovnim sudskim postupcima (upravnom, parničnom, krivičnom), u postupcima po vanrednim pravnim lijekovima ili u postupku po apelaciji, u kojim postupcima se vrši i ujednačavanje sudske prakse.

Sud ima pravo posumnjati u vjerodostojnost pismene punomoći, a iz izvedenih dokaza je vidljivo da je takva rješenja taj isti sud donio i u nekoliko drugih predmeta u kojem su punomoćnici drugi advokati. Navodi revidenta da su isti doneseni nakon rješenja u njegovim predmetima, te nakon podnošenja tužbe i slično (insinuirajući da bi time Kantonalni sud u Širokom Brijegu izbjegavao odgovornost u ovom postupku) su paušalni i ničim dokazani.

Odredbom člana 5. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije³ propisani su izuzeci od principa jednakog postupanja, odnosno da Zakonske mjere i radnje neće se smatrati diskriminacijskim kada se svode na nepovoljno razlikovanje ili različito postupanje ako su zasnovane na objektivnoj i razumnoj opravdanosti.

Sud je prema odredbi člana 308. stav 3. ZPP ovlašten rješenjem naložiti punomoćniku da podnese (javno) ovjerenu punomoć kad god posumnja u istinitost dobivene punomoći. To vrijedi i za punomoć koja je izdata advokatu/odvjetniku. Ovjerena punomoć služi, dakle, kao dokaz da je ranije podnesena punomoć istinita.

U takvim radnjama suda, nema diskriminacije, jer je samim Zakonom o diskriminaciji propisano da takve mjere i radnje neće se smatrati diskriminacijom, pa ni u okolnostima na kojim tužitelj insistira, svojom slobodnom ocjenom da je takvo rješenje nezakonito, te diskriminirajuće. Ovaj princip izuzetka, u konkretnom slučaju, primjenjuje se pojedinačno na svaki konkretan predmet, a od konkretnog stanja u svakom predmetu i u njemu dostavljene punomoći zavisi i da li će doći do primjene predmetne odredbe pa za njenu primjenu ne može se dati uopšteni stav, kakav joj tužitelj daje, kada se poziva na diskriminaciju. Načelo slobodne ocjene o ispunjenosti uslova za njenu primjenu, po zakonu nije ostavljeno na volju tužitelju, nego je to pravo i obaveza zadržano za sud, a prigovarajući pravilnosti date ocjene suda, može se činiti samo podnošenjem pravnog lijeka na odluku o glavnoj stvari, a nepodvođenjem takvih radnji preduzetih od suda u sudskom postupku, pod diskriminaciju, saglasno odredbi člana 5. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije. Da nije tako, izgubila bi se svrha, vođenja sudskih postupka, izgubilo bi se pravo suda da vrši ocjenu dokaza, te bi se svaki postupak u parnici, upravo zbog ocjene dokaza ili punomoći koji vrši sud osnovom odredbe člana 8. ZPP-a,

³ "Službeni glasnik BiH", broj: 59/09 i 66/16

pretvarao u postupak diskriminacije, neprihvatanjem od strane stranke ocjene dokaza ili punomoći date od suda, što Zakona o parničnom postupku, ali i Zakonom o zabrani diskriminacije, isključuje, izuzimajući ih od radnji diskriminacije, upravo zbog toga što su te radnje poduzete, i učinjene na objektivnoj i razumnoj opravdanosti, za čije preduzimanje postoji osnov u zakonu.

Broj predmeta na koji se tužitelj poziva, jeste dokaz da se tužitelj kao advokat pojavljuje u velikom broju identičnih predmeta kao punomoćnik stranaka, ali ta okolnost, ne umanje pravo suda da postupa po odredbi člana 308. stav 3. ZPP, jer sud cijeni sadržinu predmeta i sadržinu punomoći u svakom konkretnom slučaju, po svakom predmetu, a ne po broju predmeta u kojim je tužitelj kao advokat punomoćnik stranaka. Takvu ocjenu, na kojoj tužitelj insistira, ne propisuje ni odredba člana 308. stav 3. ZPP-a.

Radnja suda kojom se nalaže punomoćniku stranke da podnese ovjerenu punomoć je radnja koja je propisana zakonom, a postupanje po njoj je dužnost stranke po odredbi člana 309. stav 1. ZPP, zbog čega se ona i ne može smatrati diskriminirajućom po odredbi člana 2. i 5. Zakona o zabrani diskriminacije, a samo neslaganje tužitelja sa ovom radnjom i njegov lični stav prema njoj, ne daje samo po sebi osnov za različito postupanje, isključivo prema njemu, jer ova radnja se svodi na određeni predmet po kojem sud postupa, a ne na ličnost advokata, jer su radnje preduzete u okviru samog sudskog predmeta, a ne protiv advokata.

Da bi tužitelj imao uporedni faktor, nije dovoljno pozvati se samo na ličnosti drugih advokata, tvrdnjom da se to njima ne čini, kod činjenice da tužitelj radnju diskriminacije zasniva na različitom postupanju u primjeni odredbe člana 308. stav 3. ZPP, kada je za taj uporedni faktor bilo potrebno dostaviti punomoć tih advokata koju oni prilažu uz tužbu u konkretnom predmetu, kada bi se tek upoređivanjem tih situacija (iz predmeta tužitelja i njihovih) dokazalo sa pretežnim stepenom vjerovatnoće da sud po istom ili približno sličnom činjeničnom i pravnom osnovu, u ocjeni sadržine punomoći postupa na drugačiji način u odnosu na druge punomoćnike, što u predmetnom slučaju nije dokazano.

Tužitelju se ukazuje da nije svako pravljenje razlike ili nejednako postupanje ujedno i diskriminacija, već je potrebno utvrditi da li druga osoba koja se nalazi u istoj ili relativno sličnoj situaciji uživa povlašten tretman. Ovo iz razloga što nejednako postupanje predstavlja diskriminaciju onda kada se pravi razlika bez objektivnog i razumnog opravdanja, odnosno u slučajevima u kojima ne postoji legitiman cilj niti odnos srazmjernosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi postići, što tužitelj u ovom postupku nije dokazao.

Zakon o zabrani diskriminacije u BiH⁴ u članu 2. stav 1. propisuje da je diskriminatorско postupanje svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, invaliditet, starosna dob, nacionalnog ili socijalnog porijekla, veze s nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemoguću ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života, a stavom 2. da se zabrana diskriminacije primjenjuje na sve javne organe kao i na sva fizička ili pravna lica i

⁴ "Službeni glasnik BiH", broj: 59/09 i 66/16

u javnom i u privatnom sektoru u svim oblastima, a naročito zaposlenje..., a što je bliže definisano odredbom člana 6. Zakona o zabrani diskriminacije u BiH.

Kod toga da su naprijed citiranom odredbom člana 2. Zakona o zabrani diskriminacije utvrđeni osnovi diskriminacije, pa imajući u vidu činjenice na kojim tužitelj temelji svoju tvrdnju o diskriminatornom ponašanju tuženog, a to je da je tuženi povrijedio odredbu člana 308. stav 3. ZPP traženjem od tužitelja kao advokata podnošenje ovjerene punomoći, a da u toku postupka revident nije dokazao zbog kojeg je zaštićenog osnova doveden u nejednak položaj, niti je učinio vjerovatnim da je diskriminisana, osnovano su nižestepeni sudovi zaključili da se ove tvrdnje tužitelja ne mogu podvesti pod pojam diskriminacije, pa su po ocjeni ovog suda pravilno odbili tužbeni zahtjev kao neosnovan.

Subjektivni doživljaj tužiteljevog odnosa prema njemu, nije dovoljan osnov za diskriminaciju i ne može se posmatrati sam za sebe odvojeno od ostalih izvedenih dokaza, jer za eventualni uspjeh u ovom sporu neophodno je bilo da postoji i subjektivna komponenta kod tuženog koja bi se sastojala u zloupotrebi prava, šikani ili drugim malicioznim postupcima tuženog s ciljem i namjerom degradacije tužitelja kao advokata ili njegovog profesionalnog statusa kao advokata. Međutim izvedeni dokazi ne daju osnova za zaključak o postojanju stepena pretežne vjerovatnoće da je tužitelj od strane tuženog bio izložen zloupotrebi prava ili drugom malicioznom postupku, s ciljem degradacije njegovih radnih uslova ili pak njegovog profesionalnog statusa.

Kako osnovanost reparacijskog zahtjeva iz odredbe člana 12. stav 1. tačka c) Zakona o zabrani diskriminacije za naknadu nematerijalne i materijalne štete uzrokovane nezakonitom povredom prava na jednako postupanje, zavisi od osnovanosti zahtjeva za utvrđenje diskriminacije, pravilno su nižestepeni sudovi postupili kada nakon što su odbili zahtjev tužitelja za utvrđenje da je bio žrtva diskriminacije, slijedom toga odbili kao neosnovan i ovaj zahtjev tužitelja.

Ostali revizijski navodi se svode na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje iz kojih razloga se revizija ne može izjaviti u smislu člana 240. stav 2. ZPP.

Kako nisu ostvareni revizijski razlozi, kao ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, to je primjenom odredbe člana 248. ZPP reviziju tužitelja valjalo odbiti.

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava revizije jer isti nije postigao uspjeh u revizijskom postupku.

Predsjednica vijeća
Amira Sadović, s.r.